

OBSAH

Danica Staššíková-Štukovská

Úvod	9
Introduction	10

1. METODIKA VO VÝSKUME HISTORICKÝCH SKIEL

The Methodology of Historical Glass Research	11
---	----

Ludmila Illášová/Ján Štubňa/Ivan Turnovec

Identifikácia sklenených náhrad drahých kameňov	13
Identification of Glass Replacements from Gemstones	17

Maren Siegmann

Read the Bead	19
Čítanie z koráliku	25

Danica Staššíková-Štukovská

K pred-laboratórnej príprave a výberu vzoriek historického skla na archeometrické analýzy	27
On Pre-lab preparation and Selection of Historical Glass Samples for Archaeometric Analysis	35

2. ARCHEOLÓGIA (2200 až 1 stor. p. n. l.)

Archaeology (2200 - 1 st Century BC)	39
---	----

Romana Kozáková/Martin Hložek

Technologické aspekty výroby sklenených korálikov z lokalít Radzovce a Kostrová Jaskyňa	41
Technological Study of Glass Beads from the Sites of Radzovce and Kostrová jaskyňa (Cave) in Slovakia	49

Vladimír Mitás

Sklenený korálik z konca doby bronzovej (?) z Lovinobane-Uderinej, okres Lučenec. Pohľad archeológie a archeometrie	53
Glass Bead from the End of Bronze Age (?) from Lovinobaňa-Uderiná, Lučenec District. Views of Archaeology and Archaeometry	58

Tomasz Purowski

Sklenené a „fajansové“ predmety odkryté na archeologických lokalitách z doby bronzovej a halštatskej v západnom Poľsku	61
Glass and "Faience" Artifacts from Western Poland on Archaeological Sites from the Bronze Age and the Hallstatt Period	68

Susanne Stegmann-Rajtár/Elena Miroššayová/ Lucia Benediková/Ludmila Illášová/Ján Štubňa

Výsledky spektroskopických analýz historických sklenených korálikov	71
The Results of Spectroscopic Analysis of the Historic Glass Beads	79

Gertrúda Březinová/Marián Knoll

Reconstruction and Production of a Copy of a Glass Armlet from Šurany-Nitriansky Hrádok, Zámeček Site	81
Rekonštrukcia a vyhotovenie kópie keltskej sklenenej náramenice zo Šurian – Nitrianskeho Hrádku, poloha Zámeček	87

Lukáš Krokker	
Nález fragmentu skleneného náramku z mladšej doby Železnej v Prešove – Šalgovíku	89
Excavation of a Late Iron Age Glass Bracelet Fragment in Prešov – Šalgovík	93
Margaréta Musilová	
Helenistické sklo z Bratislavského hradu – Zimná jazdiareň	95
Hellenistic Glass from the Bratislava Castle – Winter Ridinghall	100
3. ARCHEOLÓGIA (1. až 10. stor. n. l.)	
Archaeology (1st - 10th Century)	103
Kata Dévai	
The Glass Production of the Secondary Workshop of Brigetio	105
Výroba skla v sekundárnej sklárskej dielni v Brigetiu	111
Eduard Krekovič	
Glass Bracelets from Iža or Women in Roman Forts?	113
Sklenené náramky z Iže alebo ženy v rímskych pevnostiach?	116
Danijela Ašperger/Sena Jorgić/Anita Rapan Papeša/Stjepko Fazinić/Marija Trkmić	
Destructive and Non-destructive Methods in the Analysis of Glass Jewellery from the Archaeological Site Nuštar	119
Deštruktívne a nedeštruktívne metódy analýz sklenených šperkov z archeologickej lokality v Nuštare	124
Maria Dekówna	
Bead Variety of Dark Glass Decorated with Glass Thread. Problems of Origin and Chronology	127
Varieta korálikov z tmavého skla zdobených sklenými niťami. Problematika pôvodu a chronológie	142
4. ARCHEOLÓGIA (11. až 18. stor. n. l.)	
Archaeology (11th - 18th Century)	145
Jekaterina Stolyarova	
Seed Beads: the Dating and the Ways of Arrival in the Northern Moscow Region in Pre-Mongolian Period	147
Sekané koráliky „biser“: datovanie a cesty prenikania do severnej podmoskovskej oblasti v predmongolskom období	153
Jekaterina Stolyarova	
The Technology of Manufacturing Gold-Glass Beads of the pre-Mongolian period in Ancient Rus	155
Technológia ručnej výroby zlatistých sklenených korálikov v predmongolskom Starom Rusku	162
Svetlana Valiulina	
Chemické zloženie sklenených korálikov z Bolgaru (od obdobia vikingov po Zlatú Hordu)	165
The Chemical Composition of Bolgar Glass Beads (from Viking Age to the Golden Horde)	183
Yulia Abramovna Likhter	
Old Russian Glass Beads from the Excavation of Moscow Archaeological Service	187
Staroruské sklenené koráliky z výskumov Archeologickej služby Moskvy	194

Hedvika Sedláčková/Dana Rohanová/Petra Šimončíčová Koóšová/Branislav Lesák	
Typológia a vývoj skla na Slovensku od raného Stredoveku po baroko na príklade Bratislavy	197
Typology and Development of Glass in Slovakia from Gothic to the Baroque on the Example of Bratislava	212
5. HISTORICKÉ SKLÁRNE	
Historical Glassworks	215
Peter Bisták/Zuzana Borzová	
Zaniknutá sklárň vo Velčiciach (okr. Zlaté Moravce) z pohľadu nedeštruktívneho archeologického výskumu	217
The Abandoned Glassworks in Velčice (Zlaté Moravce District), Researched by Non-Destructive Archaeological Methods	225
Matúš Hudák/Mária Hudáková	
Zaniknutá sklárska huta Richwald. Archeologický výskum z roku 1963	229
Richwald, the Extinct Glassworks. Archaeological Research in 1963	235
Ján Čáni/Róbert Sekula	
Tri sklárne v údolí Bzovej na pomedzí Novohradskej a Zvolenskej župy	237
Three Glassworks in the Valley Bzová on the Border on the Novohrad and Zvolen County	247
Samuel Španihel/Kamila Valoušková/Pavel Mašlák	
Lesné sklárne na Valašsku. Úvod do problematiky	251
Forest glassworks in Wallachia. Introduction to the Issue	260
Štefan Chrastina	
Sklárne Novohradu	263
Glassworks of Novohrad	272
6. TECHNICKÉ A PRÍRODOVEDNÉ DISCIPLÍNY	
Technical and Natural Sciences	275
Elżbieta Greiner-Wronowa	
Study of Celtic bracelets	277
Štúdiá o keltských náramkoch	287
Dagmar Galusková/Alexandra Nowicka/Dušan Galusek	
Chemical Interactions of Metal/Glass in Acetic Acid Vapours	289
Chemické interakcie kovu v kontakte so sklom v parách kyseliny octovej	292
Ludmila Illášová/Ján Štubňa/Ivan Turnovec	
Sklo ako náhrada v stredovekých kresťanských symboloch	295
Glass as Imitations for Gemstones in Medieval Christian Symbols	299
Jana Mihályiová	
Dreviny, rastliny a ich využiteľnosť v sklárskej výrobe	301
Wood Species, Plants and their Use in Glass Production	307

7. ZBIERKOVÉ FONDY	
Collection Funds	311
Zuzana Francová	
Sklenené suveníry zo záverečného obdobia Rakúsko-Uhorskej monarchie na príkladoch zo zbierok Múzea mesta Bratislavy	313
Glass Souvenirs from the Lasts Period of the Austro-Hungarian Monarchy on the Examples from Bratislava City Museum Collections	319
Zuzana Francová	
Žartovné sklo. Príspevok k typológii sklárskej produkcie v 17.-20. storočí	321
Joke (Trick) Glass. A contribution to the Typology of the Glass Production 17th-20th Centuries	330
8. UMENIE A HISTORICKÉ SKLO	
The Art and Historical Glass	333
Marta Žilková	
Funkcia skla v umení	335
Artificial Nature of Glass	341
LITERATÚRA	
Bibliography	343
Skratky použité v literatúre / Abbreviations	373
FAREBNÁ OBRAZOVÁ PRÍLOHA	
Color Pictures Attachment	375